

L'Adelaida, la teva dona, m'ha demanat que sigui jo qui faci el parlament en nom de la família Solà. Tinc cinc minuts i això dóna per un parell només d'idees. O potser tres.

Diuen la gent de ciència que el cervell humà és la més gran creació de l'univers. No és exacte. La més gran creació de l'univers és la intel·ligència. I tan clar és que hi estan estretament relacionats, com que no són ben bé la mateixa cosa. I la que enlluerna, la que jo admiro, és la intel·ligència.

Deia Aldous Huxley -- em penso, perquè no he estat capaç de trobar-ne la cita, i ara doncs em fa dubtar -- que l'espècie humana ha conegut molt poquets homes veritables, homes totals. Sòcrates, Newton, Einstein. I també, és clar, Lluís i Gaudí. I Fabra, i Coromines, i tu, Joan. No exagero gens!: perquè la condició d'home total no la dóna la rellevància de l'obra, o no només, sinó la capacitat d'unir, a una intel·ligència fora de dubtes, una capacitat de treball descomunal, i d'organització, i una voluntat irrenunciable, i la claredat per no perdre mai de vista allò que és important. Sense totes aquestes capacitats i potser alguna que em deixo, la gran majoria d'éssers humans anem passant, mirant de copiar, de repetir, el que ja havien fet, i millor, d'altres abans que nosaltres. I ens acontentem sovint en la indolència de l'intel·lecte i de l'esperit. L'home total, Joan, és aquell que es reconeix en la intel·ligència i que, lluny d'aprofitar-la, o d'aprofitar-se'n, per reduir el seu esforç a la vida, renuncia al camí ja traçat i al jaç calent per la sola joia de trobar, per la sola joia d'ofrenar als seus semblants allò que ha trobat, perquè tot vagi una mica millor.

La mort arriba sempre massa aviat, ja ho sabem. Però em fa la impressió que per a persones com tu la cosa és encara més tenallant. Per l'empenta que portaves, que ara es talla en sec. Per tota la gent que et teníem com a guia, com a exemple. Sàpigues que tot això, Joan, ho guardem aquí dintre intacte, amb gran agraïment i admiració.

El país et plora avui, Joan, per la teva persona; però ja fa massa temps que plora també, ¡i que es dessagna!, per la nostra llengua. N'estem farts, Joan, i malgrat que tenim encara legió amb empenta, en som molts els que ens sentim desolats i desemparats. I això no pot ser. Els polítics ens han deixat sols, i per això avui som aquí i no a la seu del Govern del poble de Catalunya, el poble a qui tu has dedicat la vida. Avui som aquí perquè això és casa teva, i tots els que t'hem estat propers, que en som molts, ens hi sentim, a casa. I això és molt important. Però alerta! Que avui som aquí, també, perquè aquest nostre govern no s'ha fet encara digne de fer-te d'amfitrió. I això ha de ser dit, i tant li fa si ens busquem problemes, o si ens fem avorrits.

Nosaltres, Joan, els que encara som aquí, traginant les nostres vides, els que ara tenim llàgrimes als ulls, algunes de tristesa, algunes de ràbia, algunes de tan enceses i picants que voldrien clamar venjança; nosaltres, Joan, la sola manera que tenim d'homenatjar-te és treballant de valent per mirar, si és que fos possible, de superar-te.

Bon viatge, Joan.

Joan Solà, el teu nebot.